

ТОВСТИЙ І ТОНКИЙ

Антон Чехов

На вокзалі Миколаївської залізниці зустрілися два приятелі: один товстий, другий тонкий. Товстий щойно пообідав на вокзалі, і його губи лисніли від масла, мов стиглі вишні. Пахло від нього хересом і флер-д'оранжем. А тонкий щойно зійшов з вагона і був нав'ючений чемоданами, клунками та коробками. Пахло від нього шинкою і кофейною гущею. З-за його спини визирала худенька жінка з довгим підборіддям — його дружина, і високий гімназист з примруженим оком — його син.

— Порфирій! — вигукнув товстий, угледівши тонкого.— Чи ти це? Голубчику мій! Скільки зим, скільки літ!

— Матінко! — здивувався тонкий.— Миша! Друг дитинства! Звідки ти взявся?

Приятелі тричі поцілувалися і дивилися один на одного очима, повними сліз. Обидва були приємно здивовані.

— Любий мій! — почав тонкий після поцілунків.— От не чекав! От сюрприз! Ну, та глянь же на мене гарненько! Такий же красунь, як і був! Такий же душечка і чепурун! Ах, ти, господи! Ну, як же ти? Багатий? Одружений? Я вже одружений, як бачиш... Це ось моя дружина, Луїза, уроджена Ванценбах... лютеранка... А це мій Нафанаїл, учень третього класу. Це, Нафаня, друг мого дитинства! В гімназії разом учились!

Нафанаїл трохи подумав і зняв шапку.

— В гімназії разом учились! — продовжував тонкий.— Пам'ятаєш, як тебе дражнили? Тебе дражнили Геростратом¹ за те, що ти казенну книжку цигаркою пропалив, а мене Ефіальтом² за те, що я ябедничати любив. Хо-хо... Дітьми були! Не бійся, Нафаня! Підійди до нього ближче... А це моя дружина, уроджена Ванценбах... лютеранка...

Нафанаїл трохи подумав і сховався за батькову спину.

— Ну, як живеш, друже? — спитав товстий, захоплено дивлячись на друга.— Служиш де? Дослужився?

— Служу, милий мій! Колезьким асесором уже другий рік, і Станіслава маю. Платня погана... ну, та бог з нею! Дружина уроки музики дає, я портсигари приватно з дерева роблю. Чудові портсигари! По карбованцю за штуку продаю. Якщо ж хто бере десять штук і більше, тому, розумієш, знижка. Перебиваємось сяк-так. Служив, знаєш, у департаменті, а тепер сюди перевели столоначальником по тому ж відомству... Тут буду служити. Ну, а ти як? Либонь уже статський? Га?

— Ні, голубе мій, бери вище,— сказав товстий.— Я вже до таємного дослужився... Дві зізди маю...

Тонкий раптом зблід, скам'янів, але скоро обличчя його скривила широчезна посмішка; здавалося, що від обличчя і очей його посипались іскри. Сам він зіщулювався, згорбився, звузився... Його чемодани, клунки і коробки стиснулися, поморщилися... Довге підборіддя дружини стало ще довшим; Нафанаїл витягся струнко і застібнув усі

гудзички свого мундира...

— Я, ваше превосходительство... Дуже приємно! Друг, можна сказати, дитинства, і раптом вийшли в такі вельможі! Хи-хи.

— Ну, годі! — поморщився товстий.— Навіщо цей тон? Ми з тобою друзі дитинства — і до чого тут це чинопочитання!

— Та як же ж... Що ви...— захихикав тонкий, ще більше зіщулившись.— Милостива увага вашого превосходительства... ніби життедайна волога... Це ось, ваше превосходительство, син мій Нафанаїл... дружина Луїза, лютеранка, певним чином...

Товстий хотів було заперечити щось, але на обличчі тонкого було стільки благоговіння, солодкуватості і шанобливої кислоти, що таємного радника занудило. Він одвернувся від тонкого і простяг йому на прощання руку.

Тонкий потиснув три пальці, уклонився всім тулубом і захихикав, мов китаєць: "Хи-хи-хи". Дружина посміхнулася. Нафанаїл шаркнув ногою і впустив картуза. Всі троє були приємно вражені.

1888